

LOPPURAPORTTI

1. Toteuttajan nimi

Kolttakulttuurisäätiö

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Kolttatalon korjaus, hankenumero 13487

3. Yhteenvedo hankkeesta

Hankkeen toteutusaika oli 1.9.2015–31.12.2017. Hankkeelle myönnettiin tukea yhteensä 87309,36 euroa (Euroopan unionin ja valtion osuus). Myönnetty tuki on 65 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Hankkeessa kunnostettiin Sevettijärvellä sijaitseva Kolttatalo kylän yhteiseksi kokoontumis- ja toimintapaikaksi. Kolttatalo on rakennettu 1950-luvulla ja peruskorjaus oli välttämätön talon käytön mahdollistamiseksi jatkossa. Hankkeessa uusittiin talon katto, puhdistettiin ja lämpöeristettiin ylä- ja alapohjat, tiivistettiin ikkunat, uudistettiin keittiö- ja wc-tilat, sekä tehtiin loppuun v. 2015 aloitettu ulkomaalaus. Talon sisätiloihin tehtiin pintaremontti ja talon esteettömän käytön parantamiseksi ulkoportaiden liuska uusittiin. Lisäksi ulkovaraston katto uusittiin ja rakennettiin lumiaita Kolttatalolle johtavalle tielle. Kohderyhmänä ovat Sevettijärven asukkaat ja paikalliset yhdistykset ja toimijat. Hankkeen tavoitteena oli, että kylässä säilyy kaikkien yhteinen kokoontumistila, jossa on mm. kyläläisten nettipiste ja maksuttomat kokous- ja harrastetilat.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteet olivat osa Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelmaa 2014 – 2020: lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua parantamalla mahdollisuuksia yhteiseen toimintaan toimivalla kylätalolla ja ilmastonmuutoksen hillintä parantamalla kylätalon energiatehokkuutta ja pienentämällä sen energiankulutusta. Lisäksi hankkeen tavoitteet olivat Peloton Pohjoisin 2014 – 2020 –kehittämisstrategian mukaisesti yhteisöllisyyden lisääminen: ”Kylien ja muiden järjestöjen aktiivisuuden pohjana on yhteisöllisyys. Yhteisöllisyys luo tutkitusti hyvinvointia, viihtyvyyttä ja turvaa pitkien etäisyyksien alueella” (Peloton Pohjoisin 2014 – 2020 –kehittämisstrategia, s. 11).

Kolttatalon korjaus -hankkeen tavoitteena oli säilyttää Kolttatalo käyttökuntoisena sekä parantaa sen käyttömahdollisuuksia. Tavoitteena oli peruskorjata toimintakuntoiseksi vanhaksi terveystaloksi kutsuttu kiinteistö, joka oli päässyt rapistumaan monella tavalla: talon katto oli vuotanut, putket jäätyivät talvisin, lämminvesivaraaja oli käyttöikänsä päässä, keittiö oli pieni ja huonokuntoinen, talo oli talvella kylmä, isot lämmityskulut, huono sisäilma jne. Lisäksi kiinteistölle johtavan tien talvikunnossapito oli kallista, koska Kolttatalo sijaitsee niemennokassa, jossa talvella tuuli puskee lumet kahdelta puolelta tielle.

Toteutus

Hankkeessa kunnostettiin Koltatalon päärakennus ja varaston/rantasaunan katto. Lisäksi rakennettiin lumiesteaita Koltatalolle johtavalle tielle. Koltatalo varustettiin tarpeellisilla koneilla, laitteilla ja astioilla ja sisustettiin viihtyisäksi. Päärakennuksen kunnostus sisälsi seuraavat toimenpiteet:

- Vanhan huopakatteen päälle laitettiin peltikatto (myös palotikkaat, lumiesteet ja räystäät)
- Yläpohjan tuuletuksen putteet korjattiin
- Ullakkotilalta poistettiin roskat ja mullat ja sinne asennettiin puhallusvilla
- Koltatalon ilmanvaihto ja ilmanvaihdon lämpöeristeet korjattiin
- Ryömintätilan villa- ja puuroskat poistettiin (kulkuaukkoa ryömintätilaan ei voinut tehdä, koska sokkeli oli liian hauras ”pula-ajan sokkeli”). Sokkeliin asennettiin säädettävät tuuletusluukut.
- Alapohjan eristys uusittiin
- Alapohjan viemäri- ja vesijohtojen eristykset korjattiin
- Koltatalon ulkomaalaus tehtiin loppuun (mm. pielilaudat)
- Wc kaakeloitiin ja wc-kalusteet uusittiin. Myös hanat ja suihku uusittiin sekä asennettiin suihkuseinä. Sähköpatterin tilalle laitettiin lattialämmitys.
- Keittiötä laajennettiin ja sinne hankittiin uusi jääkaappi-pakastin, hella, liesituuletin, uuni, mikroaaltouuni sekä astianpesukone. Keittiön kaapistot uusittiin.
- Kokoushuoneeseen tehtiin minikeittiö (pieni työtaso, astianpesuallas ja astiakaapisto, kahvinkeittopiste)
- Lattiat uusittiin. Aulaan ja keittiöön aseneettiin lankkulattia ja muualle taloon laminaatti.
- Uusittiin väliovet (6 kpl) ja ulko-ovet (2 kpl)
- Sisäseinät maalattiin. Aulassa ja kokoushuoneessa jätettiin näkyville vanhaa hirsiseinää kertomaan talon historiasta.
- Sisäkatto paneloitiin.
- Valaistusta parennettiin koko talossa.
- Aulaan muurattiin kaakeliuunin tilalle varaava takka
- tekniseen tilan lattia laatoitettiin ja siihen asennettiin lattialämmitys
- Lämminvesivaraaja vaihdettiin uuteen.
- Ikkunoiden pellit uusittiin ja ikkunat tiivistettiin.
- Pääsisäänkäynnin tuulikaappi laajennettiin. Molempiin tuulikaappeihin kaakelilattiat ja patterin tilalle lattialämmitys
- Molempien sisäänkäyntien ulkoportaat uusittiin ja pääoven invalidiliuska korjattiin
- Siivouskomeron lattia laatoitettiin ja siihen asennettiin lattiakaivo
- Aulaan asennettiin ilmalämpöpumppu
- Pihalle asennettiin sähkötolppia autoille ja kuistin valaistus parannettiin
- Kyläläisten nettipiste ja Koltatalon tulostin/skanneri siirrettiin aulasta pieneen toimistohuoneeseen. Sinne asennettiin kaapistot ja hyllyjä.

Ulkovarastoon ja rantasaunaan asennettiin vanhan huopakaton tilalle peltikatto.

Koltatalolle johtavalle tielle rakennettiin puinen lumiesteaita.

Koltatalo varustettiin tarpeellisilla kalusteilla, astioilla ja koneilla: Koltatalolle hankittiin isoja pumpputermostulppoja, kahvin- ja vedenkeitinimet, 24 hengen täydellinen astiasto, kattiloita,

paistipannu, uunipata, veitsiä, tarjoiluastioita, pöytäliinat sekä imuri. Aulaan hankittiin sohva. Lisäksi Koltttatalon aula, keittiö, kokoushuone ja nettipiste sisustettiin matoilla ja verhoilla.

Näiden hankesuunnitelmassa mainittujen toimenpiteiden lisäksi remontin aikana huomattiin, että edellisen peruskorjauksen aikana 1980-luvulla talon alla olevaan kellariin oli laitettu rakennusjätettä, joka oli homehtunut. Kellarin tyhjennys ja homeenpoisto sekä puhdistetun kellarin täyttäminen hiekalla aiheutti jonkin verran lisätyötä ja -kustannuksia.

Aikataulu

Hanke alkoi syksyllä 2015, jolloin purettiin talkoilla varaston katto ja kilpailutettiin peltikaton asennus. Peltikatto päärakennukseen ja varastoon asennettiin lokakuussa 2015. Pääosin hanke toteutettiin kesällä 2016, jolloin tehtiin suurin osa sisäpuolen remonteista sekä ulkomaalaus. Syksyllä 2016 hankittiin astioita ja kodinkoneita sekä matot ja verhot. Kesällä ja syksyllä 2017 asennettiin yläpohjan puhallusvilla, tiivistettiin ikkunat, asennettiin atk-johdot sekä rakennettiin lumiaita. Hankkeen viimeiset toimet tehtiin joulukuussa 2017.

Resurssit

Hankkeeseen oli sitoutunut Sevetijärven alueen yhdistyksistä Näätämön kyläyhdistys, urheiluseura Sevetin Peurat sekä Näätämön ja Vätsärin paliskunnat. Suuri osa hankkeen töistä tehtiin talkoilla. Hankkeessa oli myös palkattu työntekijä talkoolaisten ja rakennustöiden johtamiseksi.

Toteutuksen organisaatio

Hankkeen toteutti Kolttakulttuurisäätiö. Hankkeen projektipäällikkönä toimi Kolttakulttuurisäätiön asiamies. Hankkeen ohjausryhmässä oli jäsenet Näätämön Kyläyhdistyksestä, Sevetin Peuroista, Kolttakulttuurisäätiöstä, Inarin kunnasta, Kolttien kyläkokouksesta, Lapin ortodoksisesta seurakunnasta ja Pohjoisimman Lapin Leaderista.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 145 627,30 euroa, joista koneiden ja laitteiden osuus 6791,62 euroa ja rakentamisen osuus 138 835,68 euroa. Rakentamisesta tositteellisten kustannusten osuus oli 124 574,43 euroa ja talkootyön osuus 14 261,25 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset jäivät alhaisemmiksi kuin suunnitelmissa. Hankkeen hyväksytyt kustannukset rahoituspäätöksessä olivat 167 902,61 euroa, josta koneiden ja laitteiden osuus 10 178,00 euroa ja rakentamisen osuus 157 724,61 euroa.

Hankkeeseen saatiin tukea 65 % hyväksytyistä kustannuksista. Loput kustannuksista rahoitettiin talkootyöllä ja Kolttakulttuurisäätiön varoilla.

Raportointi ja seuranta

Ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidettiin Sevetijärvellä Koltttatalolla toukokuussa 2016. Muut kokoukset (3 kpl) pidettiin sähköpostikokouksina. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Kolttakulttuurisäätiön puheenjohtaja Tanja Sanila.

Toteutusoletukset ja riskit

Riskinä oli, että talkoolaisia ei saada riittävästi mukaan. Siihen oli varauduttu siten, että Kolttakulttuurisäätiö varaa enemmän omaa rahaa hankkeen toteuttamiseen. Talkoolaisia olikin vaikea saada mukaan. Talkoolaisia pyrittiin saamaan tekstiviestein ja puhelimitse, postilaatikoihin ja ilmoitustauluille jaetuilla talkootiedotteilla sekä facebook-ilmoittelulla. Talkootunteja saatiin kokoon noin puolet suunnitellusta. Omaa rahaa käytettiin 37 039,69 euroa, mikä oli 11 933,78 euroa enemmän kuin hankesuunnitelmassa.

4.2. Yhteistyökumppanit

Hankkeessa on tehty yhteistyötä Näätämön kyläyhdistys ry:n, Sevetin Peurat ry:n sekä Näätämön ja Vätsärin paliskuntien kanssa.

4.3. Tulokset ja vaikutukset

Hanke onnistui tavoitteessaan: Koltatalo korjattiin asetetussa ajassa viihtyisäksi, toimivaksi ja energiatehokkaaksi kiinteistöksi. Energiatehokkuus toteutuu myös loppusyksystä rakennetun puisen lumiaidan ansiosta erinomaisesti: Koltatalon tien auraustarpeet ja -kulut ovat vähentyneet huomattavasti. Oikein rakennettu lumiaita pitää tien puhtaana lumesta tehokkaasti ja kulkeminen talolle on helpompaa.

Yhtenä tavoitteena oli kunnostaa Sevetinjärvi - Näätämö -alueelle tärkeä kiinteistö uuteen kukoistukseen toimisto-, neuvottelu- ja oleskelutiloiksi edistämään alueen kasvua, niin kolttasaamelaisen kulttuurin, kuin paikallisen yhdistys- ja elinkeinoelämän tarkoituksia silmällä pitäen. Tavoitteessa on onnistuttu: Kolttatalolla toimii vakuisesti Kolttakulttuurisäätiön ja Kolttien kyläkokouksen toimistotilat. Lisäksi vuodeksi 2018 on vuokrattu työpöytätilaa Samediggin projektityöntekijälle. Myös kyläläiset ovat löytäneet toimisto- ja tietokonehuoneen tarjoamat mahdollisuudet käyttää nettiä, kopiokonetta ja skanneria, sekä kirjastoa. Kolttatalon neuvottelutila on jatkuvassa kokouskäytössä, käyttäjinä ovat kyläkokouksen ja Kolttakulttuurisäätiön lisäksi paikallinen kyläyhdistys, urheiluseura, paliskunnat jne.

Tavoitteena oli myös, että toimivimmat tilat edesauttaisivat yhteisten tapahtumien ja yhteisen toiminnan järjestämistä kylällä. Tavoitteessa on onnistuttu jo nyt, ja tulevaisuuden suunnitelmien toteutuessa tavoite onnistuu entistäkin paremmin. Toiminta on kasvuun päin niin matkailullisesti kuin yhteisöllisistä lähtökohdista paikallisestikin.

Lisäksi hankkeessa remontoitiin kyläläisten yleiseen käyttöön pienin toimistohuone, johon sijoitettiin yleisessä käytössä oleva tietokone ja skanneri-tulostin sekä pieni kirjastonurkkaus koltansaamenkielisille kirjoille. Näin aulasta tuli tilavampi, ja sitä voi käyttää kyläläisten kokoontumiseen myös.

Kyläläiset ovat käyttäneet Kolttataloa aktiivisesti. Toimistohuone on ollut käytössä viikoittain 2-3 kertaa. Kokoustilaa on myös käytetty lähes viikoittain erilaisiin kokouksiin. Kolttatalolla on järjestetty syksyllä 2017 myös hygieniapassikurssi. Astiaston ja astianpesukoneen hankkiminen on vähentänyt kertakäyttöastioiden käyttöä ja siten vähentänyt jätekuormitusta. Kolttatalolle on remontin jälkeen järjestetty kiertokirjasto, jonne kyläläiset ovat tuoneet kirjoja muiden lainattavaksi.

Lumiaita on osoittautunut toimivaksi. Tietä on tarvinnut aurata vain lumisateen jälkeen, kun aiempina vuosina tieltä on pitänyt aurata myös tuulen kinostamaa lunta joskus jopa kahdesti päivässä. Kolttatalon ilmanlaatu on parantunut, kun homeinen kellari puhdistettiin.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Seuraavaksi voisi remontoida piharakennuksessa olevan rantasaunan, takkahuoneen ja varaston. Rantasaunan lattia ja lauteet kaipaavat uusimista. Takkahuonetta voisi laajentaa viereiseen varastohuoneeseen. Takkahuoneen lattiat pitäisi korjata ja seinät maalata. Piharakennuksen ikkunat pitäisi uusia, sillä osa niistä on rikki. Korjattua saunaa ja takkahuonetta voisi käyttää esimerkiksi kylälaisten harrastustilana (mm. lankojen värjäys ja sisnan valmistus).